

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_18_ Dělení celku v daném poměru_01

Autor: Růžena Krupičková

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín, příspěvková organizace

Název projektu: Zkvalitnění ICT ve slušovské škole

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

Anotace

Materiál (DUM – digitální učební materiál) může být využíván pro práci na interaktivní tabuli i jako presentace (práce s dataprojektorem).

Je součástí tematického okruhu Číslo a proměnná – 7. ročník tematického celku POMĚR v 7. ročníku aritmetiky – rozdělení celku na části v daném poměru.

Materiál je určen k vyvození postupu při hledání hodnoty jednotlivých částí celku, který má být rozdělen v určeném, daném poměru. Jeden snímek je rozcvíčkou – úprava poměru na základní tvar. Další snímky jsou metodickým průvodcem učiva a následným procvičením na slovních příkladech, vycházejících z učebnice: Z. Rosecká, V. Čuhajová, J. Růžička: Aritmetika učebnice pro 7. ročník, učitelské nakladatelství Nová škola, nám. SNP 9, Brno, 1998.

Vytvořeno 29. 1. 2012

Prováděj úpravu poměrů na základní tvar:

Klikej pro správné odpovědi.

1) $18 : 36$

$1 : 2$

5) $8,5 : 5$

$17 : 10$

2) $15 : 35$

$3 : 7$

6) $\frac{1}{2} : \frac{2}{5}$

$5 : 4$

3) $25 : 100$

$1 : 4$

7) $0,7 : 2,1$

$1 : 3$

4) $4 : \frac{1}{2}$

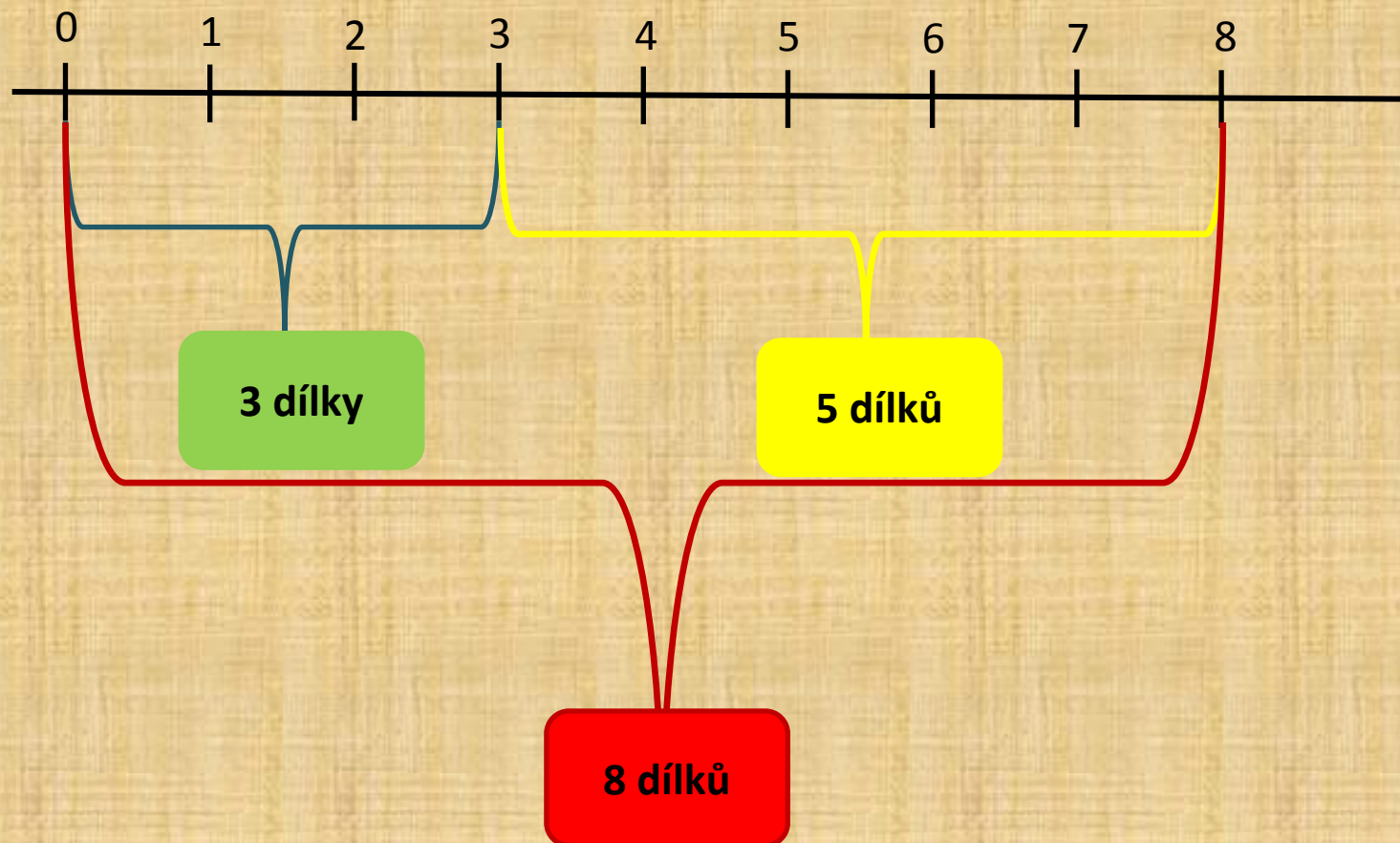
$8 : 1$

8) $5\text{m} : 0,5\text{ km}$

$1 : 100$

Vyjádření poměru využitím grafického znázornění

Úsečku délky 8 centimetrů rozděl v poměru 3 : 5.

Spravedlivé rozdělení kapesného

Sourozenci Jeníček a Mařenka dostali od tatínka na měsíc kapesné 900 Kč, které si ovšem musí rozdělit podle počtu hodin, které odpracovali během domácích činností. Tyto hodiny poctivě zapisovala jejich maminka a na konci měsíce řekla, že Jeníček pracoval 6 hodin a Maruška 9 hodin. Kolik korun kapesného by měl každý ze sourozenců získat?

Vyjádří poměrem počet odpracovaných hodin:

6 : 9

Oba sourozenci odpracovali celkem 15 hodin = 15 dílků

15 dílků = 900 Kč

Vypočítej hodnotu jednoho dílku: $900 : 15 = 60$

Uveď poměr do základního tvaru a ověř si, zda získáš stejný výsledek.

$60 \cdot 6 = 360$ Kč

$60 \cdot 9 = 540$ Kč

Zkouška:
 $360 + 540 = 900$ Kč

Využití poměru při výpočtu druhé části celku, když znám hodnotu (velikost) první části.

Průměrná rychlost motorky a auta byly v poměru 3 : 5. Řidič na motorce ujel 21 km. Kolik kilometrů za stejnou dobu ujelo auto?

21 km

3 : 5

? km

3 dílky = 21 km

5 dílků = ? km

Vypočítej hodnotu jednoho dílku: $21 : 3 = 7$

Vypočítej hodnotu pěti dílku: $5 \cdot 7 = 35$

5 dílků = 35 km

Zkouška

21 : 35

Co je zajímavého na poměru, který vyjadřuje počet ujetých km motorky a auta?

Příklady k procvičení. Počítej a na závěr postupným klikem ověř správnost svého výsledku:

1) Dvojčata – chlapec a děvče - dostali dohromady k narozeninám 40 čokoládových tyčinek. Rozdělili si je v poměru 7 : 3, protože dívka držela dietu. Kolik tyčinek připadlo na každého z nich?

Chlapec 28 tyčinek.

Dívka 12 tyčinek.

2) Věk syna a věk otce jsou v poměru 4 : 11. Otcí je 44 let. Kolik roků má jeho syn?

Syn má 16 let.

3) Adam se rozhodl, že svůj čas na přípravu do školy a sportovní aktivitu rozdělí v poměru 3 : 2 . Sportovním činností se denně věnuje čtyřicet minut. Kolik času bude věnovat úkolům do školy?

Úkolům do školy bude věnovat 1 hodinu.

4) Marek si během prázdnin našel dvě brigády. Na první brigádě měl za hodinu práce 45 Kč. Druhá brigáda byla ohodnocena lépe – za hodinu o 15 Kč více. Vyjádři poměrem (v základním tvaru) hodinové sazby na brigádách.

3 : 4

Použité zdroje:

Obrázky ze zdroje nabízených klipartů: <http://office.microsoft.com>